

Tartu Ülikooli Eetikakeskus

**KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA JA VÄÄRTUSKASVATUS
KOOLIS: KAASAMINE VÕI KONFLIKTIDE OHJAMINE?**

SAKU GÜMNAASIUM

2012

SISUKORD

Sissejuhatus

1. Lastevanemate kaasamise tavad Saku Gümnaasiumis

1.1. Eelkooli lastevanemate koolitus

1.2. Isadepäeva tähistamine algkoolis

2. Klassijuhataja roll koostöös lastevanematega

3. Vastuolud kooli ja lastevanemate vahel ja nende lahendused

4. Koostöö ja arenguvõimalused tulevikus

Lisa: Väljavõte põhikooli teise kooliastme lastevanemate rahulolu uuringust

Sissejuhatus

Väärtushinnangud ja käitumisnormid kujunevad eeskujude najal, kogemuste ja matkimise kaudu. Kool tegeleb sellega oma igapäevases töös läbi ainetundide, erinevate ürituste, huvitegevuse ja klassijuhataja tundide. Kuid oluline roll noore inimese väärtuste kujundamisel on ka kodul ning kooli ja kodu koostööl. Vaid õpetajad ja lapsevanemad koostöös saavad kujundada lapse valmisolekut eluks. Selleks peavad arusaamad väärtuskasvatusest koolil ja lastevanematel ühtima. Tähtis on anda lastele mõista, mis elus tegelikult loeb ning seejuures on oluline, et nii lapsevanemad kui õpetajad on ise eeskujuks.

Oleme oma koolis seadnud viimastel õppeaastatel nn aasta mõrksõna või mõtte, millest juhindume õppeaasta tegevustes.

2009-10 õppeaastal oli isikliku eeskujuga aasta ning mõtte selleks saime Albert Schweitzerilt: *Eeskujuga pole teiste mõjutamisel mitte peamine, vaid ainus asi.*

2010-11 õppeaasta märksõnaks sai **MÄRKAMINE**: *seda igal tasandil, igal päeval, igal vahetunnil, igas tunnis, peale kooli, trennis, üritustel. Märkame heategu, märkame viisakust ja ebaviisakust, märkame edu ja julgust, märkame kaastunnet ja kiusamist, märkame kaasamõttlemist. Märkame abivalmidust, märkame öelda tere, märkame prahti pörandal. Märkame end liigutada ja märkame lugeda, märkame kaaslast ja märkame kaasa löömist. Märkame katkist kraanikaussi. Märkame kustutada tuled ning hoida kokku. Märkame inimest enda kõrval. Siia mahub veel palju muudki.*

2011-12 õppeaasta märksõnaks kujunes **MEESKONNATÖÖ**. *Meil oli kooli juubeli aasta, oli palju tegevusi, mida tuli teha meeskonna tööna. Tegime meeskonna töö koolitusi. Kirjutasime ühtse meeskonnana sisehindamise aruande ning eelmise aasta väärtuskasvatuse konkursi töö.*

Kõikide tegevuste aluseks on koolis ühiselt deklareeritud kooli **põhiväärtused**:

- **Konkurentsivõimeline ja võimetekohane haridus**
- **Meeldiv õpikeskkond**
- **Tugevad traditsioonid**
- **Vastastikune ausus ja austus**
- **Avatus koostöös**

/ <http://www.saku.edu.ee/?id=1726> /

Kõikidel aastatel oleme oma tegevustesse kaasanud ka lapsevanemaid, sest vaid koostöös saame me ühise tulemuseni.

Meie konkursitöös on tehtud mõne koostöö võimaluse analüüs paljudest võimelikest.

1. Lastevanemate kaasamise tavad Saku Gümnaasiumis

Meie koolis on aastaid olnud terve rida tegevusi, kuhu on alati lastevanemaid kaasatud ning mis on populaarsed igal aastal. Muidugi on suurem huvi kaasa lüüa kooli tegemistes alati algklassi lastevanematel, põhikooli kolmanda astme vanemate huvi on oluliselt väiksem, rääkimata gümnaasiumi lastevanematest. Samas ei saa ka öelda, et nad koolis toimuva vastu üldse huvi ei tunne.

Põhilised üritused, kuhu on lastevanemaid kaasatud:

- ülekoollilised või erinevate kooliastmete matkad
- jalgpalli võistlused
- talvised spordipäevad
- isadepäeval 1.klasside õpilaste ja isade ühine spordipäev
- isadepäeval annavad isad tunde
- ka emad käivad emadepäeval algkoolis tunde andmas
- eelkooli lastevanematele koolitus ning samal ajal lastele nn koolitunnid 3-4 korda õppeaasta jooksul
- erinevad koolitused kooliastmete lastevanematele
- Tagasi Kooli nädalal on õpetajateks ka lastevanemaid
- Täiskasvanud õppija nädalal õpetajatele õpitubade õpetajateks kaasatud ka lastevanemad
- Koolituste/ettekannete tegemine õpetajatele ja lastevanematele
- Comeniuse projektis ja teistes projektides lastevanemate kaasamine ürituste korraldamisel ja majutuse/transpordi pakkumisel
- Kooli arengukava koostamisel
- Koolielu probleemidele lahenduste leidmine läbi igaaastaste lastevanemate küsitluste
- Kooli lastevanemate hoolekogus on arutatud kooli sümboolikat, kooli mütsi ja koolivormi teemat, kooli dokumentatsiooni uuendamist ja palju muud koolielu puudutavat
- Igaaastased arenguestlused laps-lapsevanem-õpetaja
- Õpiraskustega õpilaste puhul ümarlaud/arutelu võimalike tugimeetmete otsustamisel
- Vanemad on kutsutud talvekontserdile ja kevadel muusikali etendusele, samuti emadepäeva kontserdile ja rahvusvahelisele tantsupäevale pühendatud rahvatantsu etendusele.
- Igal aastal teeme lahtiste uste päevi

- Vanematel on alati võimalus tulla vaatama oma lapse tunde
- Ühisüritused, klasside peod koos vanematega
- Vanematega koos ekskursioonidele
- Lastevanemate töökohtade külastamine koos klassiga
- Klassi kaunistamine tähtpäevadeks koos vanematega

Lapsevanemaid peetakse kooli poolt meeles kooli jõulukaardiga, mis jõuab nende postkasti läbi klassijuhatajate; kevadel saavad väga hea õppeedukuse õpilaste vanemad kooli poolt tänukaardi; lõpuklasside kiituskirjaga ja medaliga lõpetajate vanemad saavad aktusel kooli tänukirja ja lille.

1.1. Eelkooli lastevanemate koolitus

Oleme lastevanematele aastate jooksul pakkunud erinevaid koolitusi, kuid üsna keeruline on olnud lastevanemat kooli koolitusele saada. Asi hakkas sujuma siis, kui tegime koolitused väga suunatud seltskonnale: 6.-7. klasside vanematele on olnud loeng teismelise kasvatuses, viisakusest, suitsetamise ja narkootiliste ainete tarbimisest jne.

Üks koolituse sari, mis meie koolis on väga hästi käivitunud, on koolitus eelkooli lastevanematele. Oleme selles formaadis koolitust teinud viimasel kolmel aastal. Kutsume sügisel kooli tulevate laste vanemad kooli koos lastega 3-4 korda aasta jooksul. Tavaliselt on esimene kokkusaamine oktoobris, teine kord jaanuaris ja kolmas kord märtsis. Kahe tunni jooksul õhtusel ajal toimub vanematele saalis koolitus ning samal ajal on lapsed jaotatud õpetajate vahel klassidesse, kus neil on esimene võimalus istuda koolipingis, õpetaja näpunäidete järgi õppida kirjutama, arvutama, joonistama jne. Neile on ka vahetunnid tavaliselt sisustatud mängude või muu liikumisega. Neljas kord tulevad eelkooli õpilased kooli mais kõik koos lasteaedadest, neid võtavad vastu kooli 4.klassi õpilased. Koos vanemate õpilastega käiakse veelkord kooli ruumides, meie õpilased on väikestele nn giidideks – saab istuda koolipingis, katsuda kooliasju, mängida koos 4.klassi õpilastega. Alati on 4.klassi õpilased valmistanud oma uutele väikestele sõpradele ka mingi kingituse. Lastevanematele on juunis esimene klassi koosolek, kus räägitakse veelkord koolikorraldusest ja tehakse esimesi plaane klassi ühisüritusteks.

Eelkooli lastevanemate koolitused on oma populaarsust aastatega kogunud. Viimasel korral oli koolitusel 88 last ja saalis istusid kõikide laste vanemad, mõnel lapsel oli kaasas isegi mõlemad vanemad.

Miks me peame oluliseks selliseid koolitusi teha?

See annab võimaluse lastel harjuda kooliga, tundma õppida õpetajaid ja kooliruumi, harjutada end kooli nõudmistega, saada tuttavaks kaaslastega. Vanematele antakse loengute käigus teadmisi, kuidas oma last kooliks ette valmistada, millised on kooli nõudmised, räägitakse, milline kool meil on ja mis ootab ees põhikooli vanemas astmes ning gümnaasiumis, antakse teavet, mida laps kooli tülles peab oskama ja millised sotsiaalsed oskused on kooli tülles vajalikud. Koolitusel on osalenud ka lasteaia õpetajad.

Ennekõike teeme me seda koolitust sujuvaks üleminekuks lasteaiast kooli.

Milliseid väärtusi see üritus kannab?

- **Turvatunnet:** laps on kooliga juba tuttav, ta ei tule sügisel täiesti võõrasse majja. Ta teab, kus asub tema klass, kus on tualettruum, kus on võimla, kus garderoob. Ta tunneb oma õpetajat ja oma kaaslast. Turvatunne on tähtis ka vanemale: ta näeb kooli ruumi ja tutvub õpetajatega. Vanem on juba varem ettevalmistatud selleks, mis teda ootab koolilapse vanemana ees, oskab teha ettevalmistusi ning saadab oma lapse kerge südamega kooli. Elu näitab, et need lapsevanemad, kes sellel koolitusel on osalenud, on ka oluliselt rohkem koostöö valmid kooliga ning kooliaastate jooksul tekib vähem arusaamatusi.
- **Avatus koostöös:** koolituse ettevalmistuses osalevad meie algklassi õpetajad, kooli juhtkond, tugisüsteemi töötajad, valla töötajad ja mõned eksperdid väljastpoolt kooli. Koolituse programm on eelnevalt läbi arutatud ja planeeritud. Koolitus loob eeldused edaspidiseks heaks avatud koostööks lastevanematega ning õpetajatel omavahel.
- **Vastastikune ausus ja austus:** Koolituse käigus anname me lastevanemate küsimustele ausaid vastuseid, oleme avatud nende ettepanekutele ja tähelepanekutele uuenduste ja ümberkorralduste suhtes. Oleme vanematele kooli poolt ulatanud abikäe juba enne, kui nende lapsed meie kooli tulevad. Sellega oleme loonud silla vastastikusele ausale ja austavale suhtlemisele.

Eelpool kirjeldatud väärtused on meie kooli põhiväärtusteks deklareeritud juba 2006.aastast saadik ning püüame oma tegevustes liikuda neid väärtusi silmas pidades.

Näide eelkooli koolitusest eelmisel õppeaastal:

Elkooli lastevanemate koolituse kava 2011/2012 õppeaastal:

1. 13.oktoober 2011

- *Saku Gümnaasium täna /direktor Ulvi Läänemets/*
- *Õpetaja ootused kooli tulevase lapsele /õpetaja Reet Videse/*

- *Lugemise ja kirjutamise eeluskused /logopeed Klair Uustalu/*
- *Lapse kiitmine /psühholoog Ingi Roos/*

2. 19.jaanuar 2012

- *Tugisüsteemide tööst Saku Gümnaasiumis /sotsiaalpedagoog Inga Maasi/*
- *Las ma olla laps /õpetaja Kaire Põld/*
- *Kajamaa Kool kui võimalus /Kajamaa Kooli direktor Maire Metsalu/*
- *Kohtumine Saku vallavanem Kuno Roobaga ja kooli hoolekogu esimehe Aare Järvelaiuga*

3. 16.märts 2012

- *Lapsest saab koolilaps / psühholoog Tiia Lister/*
- *Lastevanemate ootustest koolile /õppealajuhataja Piret Sahva/*

4. 14.mai 2012

- *Lasteaialapsed koolis, vastuvõtjateks 4.klasside õpilased.*

5. 19.juuni 2012

- *Kooli tulevate 1.klasside vanematele klasside koosolekud*

1.2. Isadepäeva tähistamine algkoolis

Isadepäeva tähistamise traditsioon algkoolis sai alguse juba 2002. aastal tollase huvijuhi ja algklassi õpetajate ühise ettevõtmisena. Esimesel aastal oli üks suur spordipäev kooli spordikeskuses, kus isad ja lapsed said koos aktiivselt sporti teha ja võistelda. Järgmisel aastal tuli juba mõte kutsuda isad ka tunde andma ja nii see läks. On toimunud erinevad õpitoad: tehti kabe võistlust, õpetati džuu-dot, mängiti palli, elektriliste riistade tutvustus ja kasutamine jne. Ühel aastal korraldati lausa simman ja ühel aastal oli isadele loeng „Kuidas teismelisega kodus hästi hakkama saada”. Isadepäeval on koolis toimunud isadele puhkpilli orkestri kontsert ja krossi mootorrataste demonstratsiooniesinemine. Täna võime öelda, et sellest on kasvanud meie kooli traditsioon, mida igal sügisel isadepäeva eel oodatakse. Oleme näinud isasid tundides tegemas kehalist kasvatust, matemaatikat, loodusõpetust, eesti keelt, inglise keelt, muusikat. Meil on üks isa teinud muusikatundi, tuues kooli trummikomplekti ja lisaks veel teisi löökpile; meil on olnud tund, kus isa õpetas lastele linetantsu; meil on toimunud tund, kus on räägitud interneti ohtudest, multifilmide tegemisest ja näitlejate tööst jne. Laste koolipäeva on need tunnid muutnud põnevaks. Lapsed, kelle isad on koolis tunde andmas käinud, näevad oma isa hoopis teises rollis ja vastupidi – isad näevad oma last ja tema

käitumist koos kaaslastega ning tajuvad õpetaja ameti valusid ja võlusid hoopis teisiti. Kõik isad on olnud väga tänulikud koolile, et neile selline võimalus on antud.

Viimastel aastatel on meie koolis kasvanud just algklasside osa (meil on juba 4 paralleelklassi) ja spordivõistlused isadega on jäänud nüüdseks vaid 1.klassidele. Kuna 1.klasse on 4, siis tehakse spordipäeva koos isadega kahel erineval õhtul. See on nii populaarne üritus, et keegi isadest sel õhtul koju ei jää! Spordivõistlustel koos lastega osalemine on neile auasi! Ja endiselt käivad isad ka tunde andmas.

Milliseid väärtusi see üritus kannab?

- **Tugevad traditsioonid:** kui üks üritus on vastu pidanud juba kümme aastat ning ta on ikka jätkuvalt populaarne, siis võib seda traditsiooniks nimetada. Me oleme oma koolis uhked selle traditsiooni üle!
- **Vastastikune ausus ja austus:** isadepäeva tähistamise traditsioon on läbivalt vastastikusel austusel põhinev. Meie kooli poolt avaldame austust isadele – koolis tunde andes või erinevatel üritustel osaledes, tunnetavad isad, et kool peab neist lugu. Isad saavad alati koolis osalemise eest laste poolt tehtud meene, kohalikus lehes ilmub tänuartikkel üritusel osalenud isade kohta. Ja vastupidi – isad, olles õpetaja ametis, väärtustavad õpetaja tööd. Alati on toimunud ka tagasiside vestlused õpetajate ja isade vahel, kuidas tund õnnestus, mis jäi silma ja millele tasuks ka edaspidi tähelepanu pöörata.
- **Avatus koostöös:** ükski selline üritus ega koolitund ei saaks toimuda ilma avatud suhtlemiseta kooli, õpetajate ning isade/ lastevanemate vahel.

Isadepäeva tähistamine on nii tore üritus algkoolis, et ühel hetkel hakkasid emad ka tahtma emadepäeval tunde tegema tulla. Emadega koos on tehtud süüa ja ühist spordiüritust . Me ei saa ju vahet teha – loomulikult oleme me andnud võimaluse ka emadele tulla emadepäeva eel kooli- anda tunde, teha erinevaid õpitubasid ja muid üritusi. Emadepäeval on alati emadele ka kontsert.

2. Klassijuhataja roll koostöös lastevanematega

Klassijuhataja on võtmeisik lastevanematega suhtlemisel ja koostööl. Meil on küll kooli lastevanemate hoolekogu, kuid sinna kuulub vaid 6 lapsevanemat. Põhiline informatsioon lastevanematel koolist läheb klassijuhataja vahendusel ja vastupidi – kool saab klassijuhataja kaudu informatsiooni lastevanematelt. Rahulolu uuringute järgi on koostöö klassijuhataja ja

lastevanemate vahel hea, klassijuhatajatega on hea ja lihtne suhelda ning nad on lastele eeskujuks (vt.lisa).

Oleme juba kolm aastat oma koolis teinud kevadisel koolivaheajal õpetajatele hariduskonverentsi Heade Kogemuste Päev, kus õpetajad teevad ettekandeid oma headest kogemustest. 2010. aastal oli meil selle konverentsi märksõnaks vene muinasjutust Naeris:

Sellest loost nüüd kõigile

Olema peab selge,

See, mis raske ühele,

Koos on üsna kerge!

Mis tähendab seda, et vaid koostöös on võimalik saavutada tulemus.

Klassiõpetaja Sirje Õunroos tegi ettekande teemal: **Koostöö võimalustest lastevanematega.**

Tema ettekanne andis hea ülevaate sellest, millised võimalused meil koostööks lastevanematega on ning milliseid meie oma koolis kasutame. Ettekanne oli ülevaatlik, andis tagasisidet meile kõigile sellest, millised on võimalused, mida me kasutame ja innustas ka teisi õpetajaid ettekandja poolt toodud näiteid kasutama. Läbi kogemuste õpime me kõik.

Koostöös lastevanematega võtame me aluseks kooli põhiväärtused: **tugevad traditsioonid, vastastikune ausus ja austus ning avatus koostöös.**

Kokkuvõte õpetaja Õunroosi ettekandest:

HEADE KOGEMUSTE PÄEV Saku Gümnaasiumis 23.03.2010

Ettekanne: Koostöö võimalustest lastevanematega. /Sirje Õunroos, SG klassiõpetaja/

*** Koostöö vormid kooli ja kodu vahel**

- Klassi lastevanemate koosolek
- Perevestlused (arenguestlused)
- Lühikõnelused lastevanematega
- Elektrooniline infovahetus
- Üritused lastevanematega

• Õpetajate ja vanemate koostöö rajaneb

- võrdusele ja vastastikusele lugupidamisele
- õpetajate vastutusele vanemate ees
- õpetaja mõistvale suhtumisele igasse pereliikmesse, lugupidamisele nende iseärasustest
- üksteise toetamisele (teadmiste, oskuste, kogemuste) ja ühisotsuste

• Koostööd soodustavad asjaolud

- Vähemalt kord aastas on kool avatud kõigile (lahtiste uste päev)
- Lastevanemate koosolekuile kutsutakse asjatundjaid

- *Lastevanemaid kaasatakse kooli hoolekogu töösse*
- *Koostöö õnnestumiste esiletoomine ja tutvustamine ajakirjanduses*
- ***Soovitusi vanematele***
 - *Ärge kartke pöörduda kooli poole abi ja nõu saamiseks*
 - *Kui võimalik, osalege kohtumistes asjatundjatega, kutsuge kaasa pereliikmeid*
 - *Kui te ei ole millegagi rahul, öelge seda avameelselt; ärge varjake oma raskusi, jutustage oma kogemustest*
 - *Kui vajate teistlaadi abi, siis pöörduge perekonnanõuandlasse*
 - *Kui te ei ole nõuande või abiga rahul, öelge seda õpetajale*
- ***Soovitusi õpetajale***
 - *Huvitage vanemate ettepanekutest ja arvamustest; näidake oma tööga, et te neid hindate, arvestate ja kasutate oma tegevuses*
 - *Andke vanemaile mõista, et nende kogemused pakuvad teile huvi*
 - *Ärge manitsege ega noomige vanemaid*
 - *Usaldage vanemate tähelepanekuid, arvestage, et lapsed tegutsevad eri olukordades erinevalt*
 - *Olge laste suhtes lugupidavad ja hinnake neid kui isiksusi*
 - *Püüidke rahulikult ära kuulata kõik vanemate arvamused (ka need, mis teile väärad tunduvad)*
 - *Lastevanemate soovides ja ettepanekutes on alati seisukohti, mis võiksid kujuneda koostöö aluseks*
 - *Ärge sundige koostööd peale, leidke ühised huvivaldkonnad ning olge valmis usalduslikuks koostööks*

3. Vastuolud kooli ja lastevanemate vahel ja nende lahendused

Vaatamata headele suhetele kooli, õpetajate ja lastevanemate vahel, on ikka aegajalt ette tulnud erimeelsusi ja vastuolusid. Hiljem konfliktsituatsioone analüüsisid, tuleb tõdeda, et konflikti põhjused on enamasti suhtlemisoskuses või informatsiooni puuduses või väheses informatsioonis. Vahel jääb puudu mõlemal poolel ka empaatiavõimest ja tahtmisest asja rahumeelselt lahendada. Meil on suur kool ja me ei saa öelda, et üldse vastuolusid ei ole tekkinud. Oleme püüdnud asju lahendada parimal viisil.

Võimalikud vastuolud on tekkinud :

- õpilase halb käitumine koolis ja kodu toetuse puudumine
- õpilase halb õppeedukus ja kodu toetuse puudumine
- õpilase ja õpetaja vaheline suhtlemise probleem ning lapsevanema sekkumine koolikorraldusse
- õpilase puudumine koolist ilma vanema tõendita
- lastevanemate erinev arusaam kooli õppekavast ja päevakavast

- lastevanemate erinev arusaam õpetamise metoodikast
- lastevanemate erinev arusaam kooli kodukorrast ja koolis esitatavatest nõudmistest

Situatsiooni näide:

31.augustil sel õppeaastal pöördusid ühe põhikooli klassi lapsevanemad direktori poole palvega, et nad tahavad rääkida selle klassi matemaatika õpetamisest ja klassijuhatamisest. Vanemad olid vormistanud oma pöördumise ka kirjalikult ning allkirjastanud, seades pöördumises matemaatikaõpetaja (kes oli ka selle klassi klassijuhataja) õpetamise pädevuse küsitavaks. Tegemist oli õpetajaga, kes õpetab matemaatikat juba 14 aastat. On noor, tahtmist täis, kasutab it-vahendeid, on hea suhtleja, saab hästi läbi nii õpilaste kui kolleegidega, lööb alati koolis toimuvates ühistegemistes kaasa. Vanemad esitasid palve vahetada matemaatika õpetaja välja mõne kogenuma vastu ning seeläbi leida ka klassile teine klassijuhataja, sest neile tundus, et õpetaja ei tee klassijuhatamise tööd südamega. Vestluse juurde palus direktor õppealajuhataja, kes on õpetaja tööga kõige rohkem kursis ning on käinud ka tunde külastamas. Õpetajat vanemad vestluse juurde ei soovinud ja palusid, et õpetajaga rääkides ka nende nimesid ei mainitaks.

Põhiline argument vanematel oli see, et tegemist on kooli kõige nõrgema matemaatika õpetajaga, sest eelmisel kevadel oli see klass linna koolidega võrreldes jäänud õpikust 70 lehekülge maha.

Kuulasime vanemate mure õppealajuhatajaga ära, andsime selgitusi nende mure kohta nii palju kui oskasime ning leppisime kokku järgmises:

- õpetajat me ringi ei vaheta (selleks puudus meil ka igasugune võimalus, kuna kool algas järgmisel päeval ja kõikidele õpetajatele jagatakse tunnid juba kevadel!)
- nii direktor kui õppealajuhataja külastavad matemaatika tunde 1.õppeveerandi jooksul ning annavad õpetajale tunnist tagasisidet
- palusime lastevanematel võimalusel külastada matemaatika tunde (see võimalus on meil alati, keegi ei keela lapse tunde vaatama tulla mis tahes õppeaines)
- räägime õpetajaga, anname talle võimaluse käia vaatamas vanemate kolleegide tunde ja vastupidi – palume vanematel kolleegidel külastada selle õpetaja tunde ning anda tagasisidet
- teeme järgmise kokkusaamise õppeveerandi lõpul ja lepime kokku järgmistes vajalikes sammudes

Nii me ka tegime. Külastasime selle klassi matemaatika tunde, rääkisime õpetajaga, andsime talle tunnis toimunust tagasisidet. Ainekomisjoni esimees käis selle õpetaja tunde

vaatamas ja õpetaja tema tunde. Ükski lapsevanem 1.õppeveerandi jooksul kahjuks klassi matemaatika tundi vaatama ei tulnud.

Õppeveerandi lõpul palus direktor lapsevanemad veerandi viimasel päeval kokkulepitud vestlusele, mainides, et vestluse juures on õppealajuhataja (kes oli ka esimese vestluse juures) ja ka õpetaja, kes saab vastata vanemate poolt üleskerkinud küsimustele ning anda selgitusi. Kokkulepe jäi, et direktor suhtleb meili teel ühe lapsevanemaga, kellele see info läks ja tema suhtleb edasi teistega. Vastus tuli direktorile, et lapsevanem annab kokkusaamise info edasi teistele ja et tema nägemust mööda on klassil hästi läinud.

Kokkulepitud ajal ükski lapsevanema vestlusele ei tulnud.

Mida me siit siis õppisime?

- Tunde külastades sai õpetaja õiget infot, milline tema tund välja nägi, andsime õppealajuhatajaga talle mõned head nipid, kuidas tund võiks veel parem olla, mida muuta jne.
- Õpetaja käis vaatamas vanemate kolleegide tunde ja arutas nendega koos võimalikke alternatiivseid õpetamise metoodikaid
- Vanemad said laste kaudu infot, et nende tunde käiakse vaatamas, mis oli infoks vanematele, et nende murega koolis tegeletakse
- Õppeveerandi lõpul olid klassi matemaatika tulemused head, paranenud olid ilmselt ka õpetaja poolt antavad matemaatika tunnid
- Kui silmas pidada kooli põhiväärtust **AVATUS KOOSTÖÖS** – siis oleks õpetaja pidanud ilmselt olema juba esimesel kokkusaamisel, et anda mõnede nõudmiste kohta vanematele selgitusi, millele ei osanud direktor ega õppealajuhataja vastata, kuna need puudutasid spetsiifiliselt matemaatika õpetamist.
- Õpetaja sai veerandi lõpus vanemate käest vaid kiitvaid meile!

Oleme õppinud sellest juhtumist seda, et konflikti lahenduse võti on ikka osapoolte hea tahte ja suhtlemise küsimus ning et probleemi tuleb arutada mõlema osapoolega koos, silmas pidades **vastastikust austust ja avatud suhtlemist koostöös.**

4. Koostöö ja arenguvõimalused tulevikus

Koostöös lastevanematega on meie koolil käia veel pikk tee. Kui eetikakeskus kuulutas selle teema välja, siis tundus, et meil pole siin millegagi kandideerida, kirjutada ega kellegagi konkureerida. Veidi mõeldes sain aru, et tegelikult aitab selle töö kirjutamine meid edasi võimalike koostöö variantide leidmisel.

Paar väga head mõtet tekkisid TÜ eetikakeskuse väärtuskoolitusel, mis toimus meie koolile koolivaheajal oktoobris:

- panna toimima nn **lastevanemate AKADEEMIA** : kutsuda vanemaid kooli, et vabas vestlusringi rääkida, miks meie kooli väärtused on just need, mis nad on; anda selgitusi erinevate kooliastmete väärtuskasvatuse rõhuasetustele; selgitada kooli õppekava rõhuasetusi, erinevaid nõudmisi teatud ainetes; anda lastevanematel võimalus rääkida oma muredest seoses õppetööga; teha läbi erinevate situatsioonide lahenduse variante rühmatööna; ajurünnaku raames otsida koolielu parendamise võimalusi; kutsuda lastevanematega esinema spetsialiste väljastpoolt kooli.
- teha **oma kooli väärtuste mäng** lastevanematele ühtlustamiseks arusaamu kooli ja lastevanemate väärtuste osas. Kirjutada koostöös lastevanematega erinevad situatsioonid kokku, leida neile erinevad lahendused jne. Mäng ei pea olema samasugune, nagu eetikakeskuse mäng, ta võib olla ka elektroonne (arvutisituatsioonid ja lahendused) või siis paber kandjal. Mäng võib olla ka suunatud mitte ainult lastevanematele, vaid nii õpilastele kui õpetajatele. Igatahes on see meie koolile täiesti uus vahva väljakutse ning loodame sellega algust teha juba sel õppeaastal!
- **Direktor** võiks käia erinevate klasside lastevanemate koosolekutel rääkimas kooli põhiväärtustest, põhilistest arusaamadest, mida me koolis peame tähtsaks, mis on meie väärtused ja miks just need väärtused on meile tähtsad. Sellest räägitakse küll aegajalt üldkoosolekul, kuid väiksemale seltskonnale (ühe klassi vanemad) on teema kindlasti individuaalsem ja jõuab vanemateni paremini.
- **Kooli hoolekogu** töö tuleb teha nähtavaks! Küsimus, kuidas seda teha, arutatakse läbi detsembris hoolekogu koosolekul.

Selle töö kirjutamisega saime aru, et meil on tegelikult veel pikk maa käia koostöös lastevanematega. Väärtuskoolitus oktoobris, mida korraldas TÜ eetikakeskus,

vallandas meie õpetajate vahel diskussiooni, kuidas oma tööd paremini teha. Kuidas jõuda iga lapseni ja lapsevanemani ja ühtlustada arusaamad väärtuskasvatusest koolis ja kodus. Juba see on suur samm edasi. Oleme teadmises, et olulisem on lastevanemate kaasamine ja liigume konfliktide ohjamisest kaasamisele.

Ulvi Läänemets

Saku Gümnaasiumi direktor

29.okt.2012

Lisa : Väljavõte põhikooli teise kooliastme lastevanemate rahulolu uuringust

- **Suhted õpilaste ja õpetajate vahel.**

Tundub, et suhted õpilaste ja õpetajate vahel on head, sest 57% vastanutest andis 4 punkti. Kui siia lisada veel need lastevanemad, kes andsid 5 punkti ja keda oli 18%, siis saame väga hea tulemuse. 75% lastevanematest arvavad, et õpilaste ja õpetajate suhted on head või väga head. Kindlasti tuleks uurida neid 25%, kelle arvates suhted nii head pole.

- **Lapsevanemana on mul lihtne klassijuhatajaga suhelda.**

71% vanematest on klassijuhatajaga usalduslikud suhted. 28% vanematest ei saa klassijuhatajaga nii head kontakti kui nad on lootnud.

- **Minu lapse koolis on aktiivne hoolekogu.**

35% vanematest arvab, et hoolekogu on aktiivne. 65% vanematest ei oska hoolekogu tööd kommenteerida. Hoolekogu võib olla väga aktiivne, aga ta peab ka sellest teada andma teistele lastevanematele. Siit ettepanek hoolekogule: olge avatumad, näidake ja rääkige enda tegemistest!

- **Info liikumine koolis klassijuhatajalt.**

79% vanematest saab olulise info oma klassijuhatajalt. 22% vastanutest ei ole info liikumisega rahul.

- **Info liikumine koolis e-kooli abil**

71% vastajatest on rahul e-koolist saadava infoga. 29% vastajatest saab infot kätte halvasti ja 5% vastajatest ei ole üldse rahul e-koolita saadava infoga. Siin võib olla põhjus ka selles, et mitte kõigil peredel pole arvutiühendust ja osadel lapsevanematel puudub huvi e-koolis leiduva info vastu.

- **Õppetöö läbiviimine: minu õpetajad on pädevad.**

78% vastajatest arvab, et õpetajad oskavad oma tööd hästi või väga hästi. Murelikuks teeb, et 22% vastajatest peab oma lapse õpetajaid ebapädevateks.

- **Õppetöö läbiviimine koolis: koolis hinnatakse õpilaste saavutusi.**

75% vastanutest on nõus sellega, et koolis hinnatakse nende laste saavutusi. 25% õpilaste vanemate arvates seda koolis ei tehta.

- **Õpilaste arenguvõimalused väljaspool õppetööd: õppetöö jätab lastele piisavalt aega huvitegevuseks.**

76% vastanutest leiab, et tema lapsel jääb piisavalt aega tegeleda huvitegevusega. 24% vastanutest aga leiab, et aega pole piisavalt

- **Kooli keskkond: olen rahul kooli ruumidega.**

87% vastanutest on rahul keskkonnaga, mida kool pakub. See on väga hea tulemus. Vaid 13% ootab paremaid tingimusi.

- **Kooli maine ja üldine rahulolu kooliga: minu koolil on hea maine, sinna tahetakse õppima minna**

81% vastanutest on nõus sellega, et koolil on hea maine. Tulemus on suurepärane.

- **Kooli maine ja üldine rahulolu kooliga: mu lapse koolis omandatud haridus võimaldab õpilastel tulevikus hästi hakkama saada.**

80% vastanutest on kindel, Et Saku Gümnaasiumis omandatud haridus võimaldab nende lastel elus hästi hakkama saada. 20% leiavad, et nende lapsed antud haridusega rahul pole.

- **Kooli maine ja üldine rahulolu kooliga: olen oma lapse kooliga üldiselt rahul.**

82% vastanutest on oma lapse kooliga rahul. 18 % vanemate puhul on rahulolu väiksem. 13 % vanematest hindas rahulolu rahuldavaks.

Avatud küsimuste vastused / ettepanekud:

- **Individuaalset lähenemist õpilasele võiks rohkem olla**
- **Klassid ei tohiks suured olla**
- **Arvutid võiksid olla kaasaegsemad**
- **Klassijuhataja võiks rohkem oma klassi eest seista**
- **Rohkem õpetajate ja lastevanemate vahelist koostööd!**
- **Ainult keeldudega ei pane last hästi käituma**
- **Õpetajate pädevus ja inimlik suhe võiks olla ühtlasem – SG on igasuguseid õpetajaid**